

PÕHIKOOLI MUUSIKAÕPETUS AINEKAVA

Riiklikud lähtepunktid

Õppe- ja kasvatusesmärgid Põhikooli muusikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 2) tunneb huvi muusika kui kunsti liigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 4) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 5) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 6) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- 7) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnasse.

Õppeaine kirjeldus

Muusikaõpetus toetab õpilase individuaalse eripära kujunemist muusikalise eneseväljenduse kaudu. Muusikaõpetuses avatakse ja avardatakse võimalusi muusikaga tegelda ja muusikast rõõmu tunda ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamisega kujundatakse õpilaste muusikalist maitset ning sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid. Õppesisu käsitlemisel tehakse kooli ainekavas valik, arvestades, et kooliastmeti kirjeldatud õpitulemused, üld- ja valdkondlikud ning ainepädevused on saavutatavad.

Õppeprotsess toimub lähtuvalt lõimingu võimalustest teiste ainevaldkondadega leides samas läbivate teemade rakendamise võimalusi

Üldpädevused

Kultuuri- ja väärtuspädevus.

Käsitletavate teemade, analüüsitavate kunstiteoste ja -sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ning esteetiliste väärtushoiakute kujunemist

Sotsiaalne- ja kodanikupädevus.

Uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, loovtööd, arutlused ja esitlused, ühismusitseerimine ühistes kunstiprojektides ning ainealastes õppeprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ning aitavad väärtustada üksteise toetamist.

Enesemääratluspädevus.

Pidev tagasiside andmine ja eneseanalüüsi oskuse arendamine aitavad tundma õppida oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset minapilti.

Õpipädevus.

Kunstides kujundatakse õpipädevust erinevate ülesannete, õppemeetodite ja töövormide kaudu, mis võimaldavad õpilastel teadvustada, kujundada ning kasutada oma õpistiili.

Suhtluspädevus.

Tööde esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskust ning ainealase oskussõnavara kasutamist

Ettevõtlikkuspädevus.

Vajalike oskuste kujunemist toetavad loovtööd, uurimuslikud ning probleemipõhised ülesanded ja õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaeluga. Kunstiainetes väärtustatakse uuenduslikke ning loovaid lahendusi. Õpitakse tegevust planeerima ja analüüsima, vastutama tööde lõpetamise ja tulemuse eest.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiapädevus.

Õpitakse võrdlema ja liigitama erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutama sümboleid. Kunstiterminoloogias kasutatakse matemaatika ja tehnoloogia sõnavara ja mõisteid. Loomesandeid täites õpitakse kasutama tehnoloogiavahendeid ning innovaatilisi lahendusi, mõistma teaduse ja tehnoloogia rolli muusika ning kunsti arengus.

Läbivad teemad

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine.

Kujundatakse iseseisva õppimise ja tegutsemise oskust. Erinevate õppevormide kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mis on olulised tulevases tööelus. Kunst ja muusika võimaldavad õpilastel teadvustada oma võimeid ja huvisid, omandada nii ainealaseid kui ka üldisemaid mõtlemis- ning tegutsemisstrateegiaid. Tutvutakse kunstide mitmekülgsede väljunditega igapäevaelus, kunstidega seotud ametite ja elukutsetega, võimaldatakse vahetult kokku puutuda töömaailmaga, nt külastades loomeettevõtteid. Õpilastele tutvustatakse ainevaldkonnaga seotud erialasid ja edasiõppimise võimalusi.

Keskkond ja jätkusuutlik areng. Teabekeskkond.

Need teemad hõlmavad mitmekülgsed oskusi, nagu info leidmine muusika ja kunsti kohta, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ning heliline kujundamine. Tutvutakse andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse probleemidega. Teadvustatakse ümbritsevat loodus- või tehiskeskkonda loomingu allikana ja õpitakse keskkonda säästma. Väärtustatakse pärandkultuuri ning rahvuskultuuri jätkusuutlikku arengut. Osatakse näha võimalusi taaskasutuseks, analüüsitakse tehiskeskkonna objekte ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus.

Kunstiainetes julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning ideesid katsetama ja ellu viima.

Tehnoloogia ja innovatsioon.

Kunstiainetes kasutatakse praktiliste loovtegevuste kaudu erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ning töökeskkonnas toime tuleva inimese kujunemist.

Tervis ja ohutus.

Kunstiainetes teadvustatakse kunstidega tegelemise emotsionaalselt tasakaalustavat mõju. Erinevate töövahendite ja instrumentide kasutamisel järgitakse ohutuse printsiipe.

Väärtused ja kõlblus. Kultuuriline identiteet.

Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku, Eesti ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, pärandkultuuri arenemist tänapäevases globaliseeruvast maailmast. Kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka nüüdisaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusika- ja kunstiüritustel.

Muusika õppeaine koostisosad on:

- 1) laulmine;
- 2) pillimäng;
- 3) muusikaline liikumine;
- 4) omalooming;
- 5) muusika kuulamine ja muusikalugu;
- 6) muusikaline kirjaoskus;
- 7) õppekäigud.

Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas väljakujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály meetodi ja Carl Orffi pedagoogika käsitlesele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele.

Õppeaine koostisosad ja osaoskused on üksteisega mitmetähenduslikus ja tihedas seoses ning neid kujundatakse muusikaliste tegevuste kaudu. Musitseerimise all mõistetakse igasugust muusikalist eneseväljendust, nagu **laulmist, pillimängu, liikumist** ja **omaloomingut**. Rühmas või üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, sallivust, paindlikkust, emotsionaalset kompetentsust ning juhitakse õpilaste enesehinnangut ja õpimotivatsiooni.

Ühislaulmise ning koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi ja kujundatakse isamaa-armastust.

Omalooming on seotud lihtsate kaasmängude, saadete, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, muusikalise liikumise ja tekstide loomisega.

Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust.

Muusikaloos tutvustatakse erinevaid karaktereid, väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete.

Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse ainekavas sisalduvat noodikirja lugemise oskust koos musitseerimisega.

Õppekäigud (sh virtuaalsed) kontserdipaikadesse, teatritesse ning muuseumidesse kujundavad õpilaste silmaringi ja muusikalist maitset, teadmisi kohalikust, oma riigi ja Euroopa kultuuripärandist ning nende rollist maailmas ja peamistest kultuurisaavutustest (sh popkultuurist).

Muusikaõpetuse lahutamatuks osaks on kontserdielu korraldamine koolis, et õpilastel tekiks muusika kuulamise harjumus ning nad saaksid ürituste korraldamise kogemuse.

Hindamine

Muusikaõpetuses annab hindamine tagasisidet õpilase võimekuse ja tema individuaalse arengu kohta, on lähtekohaks järgneva õppe kujundamisele, stimuleerib ning motiveerib õpilast parematele tulemustele ja enesearendusele.

Hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalistes tegevustes. Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse komponente: **laulmist, pillimängu, muusikalist liikumist, omaloomingut, muusika kuulamist ja muusikalugu, muusikalist kirjaoskust ning ka õpilase aktiivsust, tunnist osavõttu, hinnangut enese ja kaasõpilaste osalemisele ning saavutustele õppes. Õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel, et tunnustada õpilase panust ja ettevõtlikkust.**

I kooliastmes hinnatakse peamiselt muusikalisi tegevusi: laulmist, pillimängu ja loovtegevusi.

II ja III kooliastmes on suurem kaal muusikaliste teadmiste ning oskuste kasutamisel muusikalistes tegevustes.

Hindamine liigitub kujundavaks ja kokkuvõtvaks hindamiseks.

Kujundav hindamine

- jälgib õpilase arengut,
- keskendub protsessile,
- aitab eesmäärke seada.

Kujundava hindamisena mõistetakse õppeperioodi kestel toimuvat hindamist, analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse õpilastele tagasisidet õppimise tulemuslikkuse kohta, motiveeritakse ja suunatakse õpilasi edasisel õppimisel (aidates neil teadvustada oma vajadusi, seniseid saavutusi ning vajakajäämisi) ja kavandatakse järgnevad eesmärgid. Kujundava hindamise ülesandeks on õpilase arengu ergutamine, toetamine ja tema õpitulemuste parandamine.

Kokkuvõttev hindamine

- teeb kokkuvõtte õpilase arengust,
- keskendub lõpptulemusele,
- on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine veerandihinneteks või poolaastahinneteks ning nende hinnete koondamine aastahinneteks.

Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse koostisosi: 1) laulmine; 2) pillimäng; 3) muusikaline liikumine; 4) omalooming; 5) muusika kuulamine ja muusikalugu; 6) muusikaline kirjaoskus; 7) õppekäigud.

Ülaltoodud muusikaõpetuse koostisosi, samuti osalusaktiivsust ning eneseanalüüsioskust võib tinglikult koondada 4 kriteeriumi alla, lähtudes sellest, mida õpilane seatud ülesande puhul peab oskama ehk mida hinnatakse: • teadmised, • praktilised oskused, • eneseanalüüsioskus, • osalusaktiivsus.

Teadmised – muusikaline kirjaoskus, oskussõnavara, muusika kuulamine ja muusikalugu (analüüs);

praktilised oskused – laulmine, pillimäng, omalooming, muusikaline liikumine;

eneseanalüüsioskus – oskus analüüsida nii enda kui ka kaasõpilaste osalemist ja saavutusi muusikalistes tegevustes; osalusaktiivsus – tunnist osavõtt, aktiivne osalemine muusikalistes tegevustes nii koolis kui ka väljaspool kooli (osalemine koorilaulus, õppekäikudel; kontsertide ja muusikaetenduste külastamine).

MUUSIKAÕPETUSE AINEKAVA

Rakvere Põhikool

II KOOLIASTE

4. klass 2 õppetundi nädalas 70 tundi õppeaastas

5-6 klass 1 õppetund nädalas, 35 tundi õppeaastas

II kooliastme õppetegevused:

- 1) ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel;
- 2) kahe- või kolmehäälne laulmine ansamblis või koolikooris;
- 3) relatiivsete helikõrguste (astmete) osaline kasutamine laulude õppimisel;

- 4) pillimänguoskuste arendamine ja rakendamine erinevates pillikoosseisudes;
- 5) kuulatud muusikapalade iseloomustamine, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;
- 6) eri rahvaste tantsude karakteri väljendamine pillimängus ja liikumises;
- 7) muusika väljendusvahendite kasutamine erinevates muusikalistes tegevustes;
- 8) esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine;
- 9) teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid jne).

Muusikaõpetuse õppe- ja kasvatuseesmärgid II kooliastmes

6. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises ja liikumises;
- 2) laulab oma hääle eripära arvestades loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning vastavalt võimetele ühe- ja/või kahehäälses kooris;
- 3) laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislaule;
- 4) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid), seostab neid absoluutsete kõrgustega
- 5) arendab muusikalist kirjaoskust läbi muusikaliste tegevuste
- 6) lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust, oskab kuulata ennast ja teisi, mõista oma panusta, toetab ja tunnustab kaaslast
- 7) eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat
- 8) leiab iseloomulikke jooni Eesti ja teiste maade rahvamuusikas
- 9) kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes;

- 10) kirjeldab kuulatavat muusikat suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega
- 11) julgeb esitada ideid, rakendab võimetekohaselt loovust, väärtustab enese ja teiste loomingut;
- 12) tunneb huvi oma kooli ja paikkonna muusikaelu vastu, mõistab laulupeo tähendust.

Õpitulemused

Kooliastme õpitulemused	Õpitulemused ja õppesisu	Meetodid, õppetegevused	Hindamine	Lõiming	Õpikeskkonna vajadus
* Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles; * oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja	<ul style="list-style-type: none"> Laulmine pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine. 	Kõigi õpilaste võimalikult suur kaasamine muusikalistesse tegevustesse arvestades nende muusikalisi võimeid ja arengut	Eesmärgiks on õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste Vormid: individuaalne, paaris - ja rühmatöö, loovtöö, vestlus ja arutelu. Hindamine lähtub	Eesti keel, kirjandus (5., 6.kl), matemaatika, loodusõpetus, ühiskonnaõpetus, tehnoloogiaõpetus, kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled, ajalugu	Liikumist võimaldav ruum, Orffi instrumentarium, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, käemärkide tabel, rütmikaardid, rütmimängud,

tunnustab kaaslasi			kujundava hindamine põhimõtetest kus: <ul style="list-style-type: none"> • lähtepunktiks on õpilase individuaalne edasijõudlus • õpetaja annab pidevad suulist või kirjalikku tagasisidet õpilase õpitulemustest • õpilane püüab hinnata ise oma ülesande täitmist ja edasijõudlust. 		rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, eesti rahvapillide pildid, heliloojate portreed, muusikakeskus HIFI, DVD -mängija, CD -d, DVD -d, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm
--------------------	--	--	--	--	--

Laulmine * Laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;	4., 5., 6. Klass * Laulab oma hääle omapära arvestades	* Õpilaste muusikaliste võimete arvestamine ja arendamine	<i>Hindamisel arvestatakse:</i> * loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni,	<i>Eesti keel,</i> Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon,	Naturaalklaver +klaveritool, süntesaator, akustiline kitarr, noodijoonestikuga
---	---	---	---	---	--

<p>* laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaalinstrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses;</p> <p>mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust;</p> <p>* oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislause.</p>	<p>loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt;</p> <p>on teadlik häälehoiu vajadusest;</p> <p>* laulab eakohaseid üheja kahehäälsid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule a cappella ja saatega;</p> <p>* rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;</p> <p>* laulab peast kooliastme ühislause:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eesti hümn (Fr. Pacius), • "Kui Kungla rahvas" (K. A. Hermann), • "Mu isamaa armas" (saksa rhvl), • "Püha öö" (F. 	<p>individuaalsel ja rühmas laulmisel (ansamblid, koor);</p> <p>* laulude õppimine: noodi järgi astmenimedega, kuulmise ja noodi järgi absoluutsüsteemis</p> <p>* vestlus (laulu sisu, helilooja, teksti autor, muusika väljendusvahendid)</p> <p>.</p>	<p>väljendusrikkust;</p> <p>* individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>* aktiivset osavõttu ühislaulmisest;</p> <p>* helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest.</p> <p>*õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p>	<p>ilmekus.</p> <p><i>Kirjandus</i></p> <p>Laulutekstide autorid.</p> <p><i>Matemaatika</i></p> <p>Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus.</p> <p><i>Ühiskonnaõpetus</i></p> <p>Kodu, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo) liiklus.</p> <p><i>Kehaline kasvatus</i></p> <p>Õige kehahoid ja hingamine.</p>	<p>tahvel, rändnoot, astmetrepp, käemärkide tabel.</p>
---	--	---	---	---	--

	Gruber), • "Kas tunned maad" (J. Berad), • "Meil aiaäärne tänavas" (eesti rhl);				
<p>* Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid);</p> <p>* kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (laulmisel).</p>	<p>4., 5., 6. klass</p> <p>* Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI);</p> <p>* duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;</p> <p>❖ 5., 6. klass seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete</p>	<p>* Relatiivne meetod – laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi, mudellaalud;</p> <p>* kajamäng, rütmilismeloodilise d küsimus-vastus motiivid.</p>	<p><i>Hindamisel arvestatakse:</i></p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist</p>	<p><i>Eesti keel</i> Silbitamine teksti rütmistamisel.</p> <p><i>Matemaatika</i> Helipikkused ja - kõrgused, taktimõõt, murrud, helikõrguste vahelised kaugused.</p> <p><i>Kunst/loodusõpetu s</i> Looduslike materjalide (puupulgad, kivid jms) kasutamine</p> <p><i>Tehnoloogiaõpetu s</i> muusikateemaliste mängude kasutamine</p>	

	helikõrgusteg a g –G2.			rütmialases töös	
Pillimäng * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (pillimängus) Väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu	4. ,5. ,6. Klass * Kasutab keha-, rütmija plaatpille kaasmängudes ja/või ostinato'des; * rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; * seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga; 5. klass * seostab helistikke ja toonika kolmkõlasid Cduur, a- moll pillimänguga; 6. klass * seostab helistikke G- duur, e-moll ning F-duur ja d-moll pillimänguga.	Orffi pedagoogika – kaasmängud, ostinatod, meloodilis- rütmilised improvisatsioonid; * rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis- meloodilised küsimus-vastus motiivid; * absoluutse süsteemi kasutamine pillimängus; * süvendatult pilli õppinud õpilaste rakendamine musitseerimisel.	<i>Hindamisel</i> <i>arvestatakse:</i> * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; *õpilase aktiivset osalemist instrumentaal- ansambelis või orkestris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.	<i>Matemaatika</i> Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad). <i>Tehnoloogiaõpetu</i> s Lihtsate pillide valmistamine. <i>Kehaline kasvatus</i> Kehapillisaated, hingamine, koordinatsioon, õiged mänguvõtted.	Orffi instrumentarium; plokkflöödid või 6- keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, rütmikaardid, rütmimängud.

Muusikaline liikumine * Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (liikumises)	4., 5., 6. klass * Tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi; 5. klass * tantsib eesti laulu- ja ringmänge; 6. klass * väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra; Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari, Saksa	Orffi pedagoogika; rütmi, meloodia, dünaamika ja tempo tajumine ja väljendamine liikumise kaudu; * individuaalne, paaris- ja rühmatö	<i>Hindamisel arvestatakse:</i> * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * sisu, meeleolu, ülesehituse ja erinevate maade muusika karakterite tunnetamist ja väljendamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest	<i>Kehaline kasvatus</i> Muusikapala ja eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud. <i>Matemaatika</i> Muusikapala vorm	Liikumiseks sobiv ruum; muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d.
Omalooming * Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh	4., 5., 6. klass * Loob rütmilismeloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-,	* Orffi pedagoogika – omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline	<i>Hindamisel arvestatakse:</i> * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * muusikaliste	<i>Eesti keel</i> Õigekiri, liisusalmide, regivärsside loomine.	Orffi instrumentarium, naturaalklaver, süntesaator, plokkflöödid /6-keelsed

infotehnoloogia võimalusi kasutades; * kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (omaloomingus).	rütmi ja plaatpillidel; * kasutab improvisatsioonides astmemudeleid; * loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne; * kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.	liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid ; * lihtsamate pillide valmistamine; * kirjalik töö – töövihik, tööleht	teadmiste ja väljendusvahendite kasutamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.	<i>Kehaline kasvatus</i> Muusikale liikumise kujundamine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordineatsioon, õiged mänguvõtted <i>Matemaatika</i> Taktimõõt, murrud, muusikapala vorm <i>Tööõpetus</i> Lihtsate rütmipillide valmistamine. <i>Kunst</i> Plakat- kollaažide kujundamine <i>Arvutiõpetus</i> Lihtsate muusikapalade	väikekandled, omavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid rändnoot, noodijoonestikuga tahvel.
--	---	--	--	---	---

				loomine muusika- programmi kasutades.	
Muusika kuulamine ja muusikalugu * Kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat; ❖ mõistab autorsuse tähendust * Eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusika * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusika kuulamisel); * väärtustab enese ja teiste loomingut. ❖ Leiab iseloomulikke jooni eesti ja teiste maade rahvamuusikas	4., 5., 6. klass * Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; (kahe- ja kolmeosaline lihtvorm); * iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara; * teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega. 4.klass *kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran,	Vestlus, arutelu, individuaalne ja rühmatöö: helilooja, teksti autor, oskussõnad, muusika väljendusvahendid, vorm, hääleliigid, instrumentaal- ja vokaalmuusika, pilliliigid, eesti rahvamuusika, autorlus.	<i>Hindamisel arvestatakse:</i> * arutlus- ja väljendusoskust muusika oskussõnavara kasutades; * 2- ja 3-osalise lihtvormi eristamist; * hääleliikide eristamist kuuldeliselt; * vokaal- ja instrumentaalmuusika eristamist; * pilliliikide eristamist kõla ja välimuse järgi; * oskust leida iseloomulikke jooni Eesti rahvamuusikas; * oskust võrrelda erinevate rahvaste muusikat	<i>Eesti keel</i> Sõnavara, õigekiri, sh muusikaline, väljendus-ja põhjendusoskus (kirjalik ja suuline). <i>Kirjandus</i> Autorlus. <i>Kunst</i> Muusika meeleolu visualiseerimine. <i>Matemaatika</i> Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, erinevad taktimõõdud,	Muusikakeskus HIFI, DVDmängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, interneti-ühendusega arvuti, heliloojate portreed, eesti rahvapillide pildid

	<p> metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste -, poiste -, mees -, nais - , segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni 5. klass * kuulab ning eristab instrumentaalmuusika t: pillirühmi (klahv -, keel -, puhk - ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit 5., 6. Klass * tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, - tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi; 6. klass * on tutvunud (valikuliselt) Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari </p>				
--	---	--	--	--	--

	või Saksa muusika-traditsioonidega ja suhtub neisse lugupidavalt;				
Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusikalises kirjaoskuses).	Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * noodivältused, rütmifiguurid ja pausid: TI – TI-RI, TI-RI – TI, TA-i-TI, kaheksandik noot ja paus, 4 l paus laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA ₁ , SO ₁ , JO ¹ , LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides;	Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * kirjalik töö – töövihik, töölehed	<i>Hindamisel arvestatakse:</i> * muusikalise kirjaoskuse rakendamist laulmisel, pillimängus, muusikalises liikumises, omaloomingus; * I ja II kooliastme oskussõnade rakendamist muusika kuulamisel.	<i>Eesti keel</i> õigekiri, sh muusikaline, väljendusoskus. <i>Matemaatika</i> Noodivältused, taktimõõt, vorm, sümbolid, murdarvud, paralleelsed helistikud, võrdlemine ja eristamine. <i>Inimeseõpetus</i> Meetrum, pulssvaikselt, valjult, tempo. <i>Kehaline kasvatus</i> Rahvatants. <i>Kunst</i> Kõlavärv.	Naturaalklaver, interneti-ühendusega arvuti, noodistusprogramm, astmetrepp, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rütmikaardid, rütmimängud.

	<p>4. klass</p> <p>* 2/4,3/4 ja 4/4 taktimõõtude tähenduse mõistmine ja arvestamine musitseerimisel;</p> <p>2-osaline lihtvorm,</p> <p>5. klass</p> <p>* helilaadi ja helistiku eristamine ja kasutamine, helistikud C - a;</p> <p>6. klass</p> <p>* Helistikud G – e, F – d;</p> <p>* kaheksandik taktimõõdu tutvustamine laulurepertuaarist tulenevalt;</p> <p>* mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: a) eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed</p>			<p><i>Võõrkeel</i></p> <p>Itaaliakeelsete muusikaalaste terminite tähenduse mõistmine seoses lauludega.</p> <p><i>Arvutiõpetus</i></p> <p>Muusikaterminitel e seletuste leidmine internetis</p>	
--	--	--	--	---	--

	<p>helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll ,bekarr; paralleelhelistikud b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika , interpret, improvisatsioon; c) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid); d) tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo,</p>				
--	---	--	--	--	--

	diminuendo; e) + kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara				
Õppekäigud * Huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles	Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.	* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine; * kirjalik töö- töövihik	<i>Hindamisel arvestatakse:</i> * oma arvamuse põhjendamist; * originaalsust; * väljendusoskust; * muusika oskussõnade kasutamist; tööpanust	<i>Eesti keel</i> Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline, väljendusoskus. <i>Kunst</i> Muusikaelamuse kujutamine visuaalselt. <i>Kehaline kasvatus</i> Muusikaelamuse kujutamine liikumises ja dramatiseeringus. <i>Matemaatika</i> Loogika, arutlusoskus. <i>Arvutiõpetus</i> Teabe otsimine ja leidmine ürituste,	Kontserdid, muusikalavastused, muuseumid, muusikakoolid, raamatukogud, virtuaalsed õppekäigud, õuesõpe

				institutsioonide kohta.	
--	--	--	--	-------------------------	--

6. KLASS (lühivariant)

Laulmine

Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas. On teadlik häälehoiu vajadusest

Mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu

Seostab relatiivseid helikõrgusi (astmed) absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed)

Laulab eakohaseid ühe- ja kahehääelseid laule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule

Laulab peast ühislaulu: „Eesti hümn“ (F. Pacius) , „Kui Kungla rahvas“ (K. A: Hermann) „Mu isamaa armas“ (saksa rahvalaul) „Sind surmani“ (A. Matiisen)

Pillimäng

Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või *ostinatodes*

Rakendab musitseerides väikekandle ja plokkflöödi mänguvõtteid, seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga (c, d, e...)

Kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi

Muusikaline liikumine

Tunnetab ning väljendab muusika liikumises sisu, meeleolu ja vormi

Jälgib liikudes rütmi, tempot, dünaamikat ja meloodiat

Tantsib eesti ja teiste rahvaste tantse, laulu- ja ringmänge

Omalooming

Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge ja improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaadpillidel

Kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks

Loob lihtsamaid tekste (laulusõnu, regivärsse)

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, dünaamika, tämber ja vorm)

Kuulab ja eristab instrumentaalmuusikat; klahv, - keel,- puhk,- löökpille, orkestriliike (puhk, rahvapilli, keelpilli, sümfooniaorkester)

Kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: kooriliike (laste,-poiste,-sega,-nais,-meeskoor. Tutvub tuntud Eesti kooridega, teab laulupidude traditsiooni

Kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, põhjendab oma arvamust

Väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega

Tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, - pille, -tantse ja suhtub neisse lugupidavalt

On tutvunud valikuliselt Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatraditsioonidega ja suhtub nendesse lugupidavalt

Teadvustab autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohutustega.

Muusikaline kirjaoskus

Mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes

TA, TI-TI, TA-A, PAUS, TA-A-A, Tai-ri, TI-RI-TI-RI, TI-RI- TI, TI- TI-RI, TA – i – TI, 2- löögiline paus, 4l paus, kaheksandik noot

Mõistab 2, 3 ja 4-osalise taktimõõdu, 8- ndik taktimõõdu ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides

Mõistab absoluutsete helikõrguste tähendust (g-G2), kasutab neid musitseerides

Mõistab duur-, moll helilaadi ja helistikke C-duur, a-moll, G-duur, e-moll

Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:

klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, toonika ehk põhiheli, absoluutsed helikõrgused, viiulivõti, improvisatsioon, vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, dirigent, interpret, tämber, pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid); orekstriliigid (puhkpilli,- keelpilli,- rahvapilli, -sümfooniaorkester)tempo, *andante, moderato, allegro, kargo, ritenuto* dünaamika, *piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo*.

Õppekäigud

Kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil

Kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara